

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

12–16. decembar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Decembar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 16. 12. 2022.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.852,36	-2,08%	-17,48%
Dow Jones Industrial	SAD	32.920,46	-1,66%	-8,29%
NASDAQ	SAD	10.705,41	-2,72%	-29,48%
Dax 30	Nemačka	13.893,07	-3,32%	-11,15%
CAC 40	Francuska	6.452,63	-3,37%	-7,89%
FTSE 100	Velika Britanija	7.332,12	-1,93%	0,98%
NIKKEI 225	Japan	27.527,12	-1,34%	-5,30%
Shanghai Composite	Kina	3.167,86	-1,22%	-13,80%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,42%	27,4	310,5
	10y	2,15%	22,0	249,6
Francuska	2y	2,41%	24,2	308,6
	10y	2,67%	27,9	266,7
Španija	2y	2,66%	28,6	325,6
	10y	3,24%	29,3	285,6
Italija	2y	3,07%	44,3	328,6
	10y	4,29%	45,8	331,5
UK	2y	3,49%	6,1	297,9
	10y	3,33%	14,8	257,2
SAD	2y	4,18%	-16,6	356,8
	10y	3,49%	-9,4	207,7
Kanada	2y	3,66%	-19,2	277,0
	10y	2,81%	-6,8	147,4
Japan	2y	-0,02%	-0,1	9,7
	10y	0,25%	0,2	20,7

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY	1w		YoY		
EUR/USD	1,0605	0,56%	-6,30%	USD/EUR	0,9429	-0,57%	6,72%
EUR/GBP	0,8707	1,45%	2,47%	USD/GBP	0,8210	0,87%	9,35%
EUR/CHF	0,9886	0,47%	-5,12%	USD/CHF	0,9322	-0,10%	1,26%
EUR/JPY	144,69	0,54%	12,49%	USD/JPY	136,43	-0,03%	20,05%
EUR/CAD	1,4533	1,16%	0,47%	USD/CAD	1,3704	0,59%	7,26%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	1,40%	0,2	197,9	4,32%	52,0	427,0	3,43%	49,9	326,5	0,94%	47,7	164,5
1M	1,75%	14,3	234,1	4,32%	2,3	426,2	3,43%	5,2	331,9	0,50%	4,6	120,5
3M	2,05%	4,2	263,6	4,51%	1,0	443,5	3,66%	2,4	344,9	0,43%	6,7	114,0
6M	2,57%	10,3	311,7	4,71%	-1,4	456,7	4,02%	2,0	364,0	0,11%	5,1	82,2
12M	2,99%	13,2	350,1	4,81%	-4,4	449,1	4,37%	2,7	373,0	-0,30%	2,6	42,2

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T1 (u %)
Evropska centralna banka	2,00*	0,50	15. 12. 2022.	2. 2. 2023.	2,75
Federalne rezerve SAD	4,25–4,50	0,50	14. 12. 2022.	1. 2. 2023.	4,75–5,00
Banka Engleske	3,50	0,50	15. 12. 2022.	2. 2. 2023.	4,25
Banka Kanade	4,25	0,50	7. 12. 2022.	25. 1. 2023.	4,50
Narodna banka Švajcarske	1,00	0,50	15. 12. 2022.	23. 3. 2023.	1,50

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 2,50%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu, evro je ojačao za 0,56% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0506 do 1,0735 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0534 do 1,0652 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Na početku nedelje, u uslovima opreznog trgovanja u očekivanju sastanaka FED-a i ECB-a, valutni par se kretao u relativno uskom rasponu oko nivoa od 1,0550 dolara za evro (na kome je završio prethodnu nedelju).

Dolar je osetnije oslabio u utorak po podne, nakon što su objavljeni podaci ukazali na dalje usporavanje inflatornih pritisaka u SAD, što omogućava FED-u da uspori s tempom zaoštavanja monetarne politike. Godišnja stopa rasta potrošačkih cena (*CPI – Consumer Price Index*) u SAD u novembru je smanjena (drugi mesec zaredom) na 7,1% (ispod očekivana 7,3%).

Evro je dodatno ojačao u sredu nakon objave da je ZEW indeks ekonomskih očekivanja u Nemačkoj u decembru povećan sa -36,7 na -23,3 (za 13,4 poena), dok je za zonu evra povećan sa -38,7 na -23,6 (15,1 poen).

Na sastanku koji je završen u sredu, FED je, nakon četiri povećanja od 75 b.p., povećao referentnu kamatnu stopu za 50 b.p. (na raspon od 4,25–4,5%), **uz najavu nastavka povećanja stope i na narednim sastancima.** Nakon objave izveštaja sa sastanka, zabeležen je inicijalni rast prinosa državnih obveznica i jačanje dolara, ali tokom konferencije za štampu došlo je do preokreta – usledio je pad prinosa i slabljenje dolara, tj. povratak na prethodni nivo.

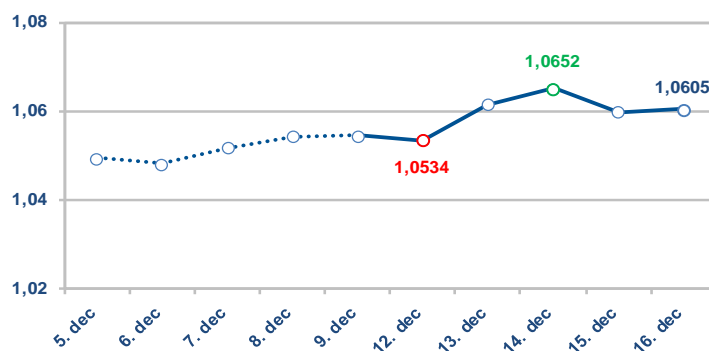
U izveštajnom periodu evro ojačao prema dolaru za 0,56%

Na sastanku ECB-a u četvrtak doneta je odluka o povećanju referentnih kamatnih stopa za dodatnih 50 b.p. (kumulativno povećanje za 250 b.p. od jula). Izjave predsednice ECB-a Lagard na konferenciji za medije nakon sastanka bile su izrazito restriktivne. One je izjavila da „ovo nije dovoljno” i da banka mora „da nastavi borbu protiv inflacije stabilnim tempom”, odnosno da će ECB nastaviti s povećanjima kamatnih stopa još neko vreme. Nakon objavljivanja izveštaja sa sastanka, kao i tokom konferencije za medije, prinosi državnih obveznica snažno su porasli, dok je evro ojačao prema dolaru, pa se kurs EUR/USD u jednom trenutku našao iznad nivoa od 1,07 dolara za evro, na kome je poslednji put bio pre više od šest meseci.

Međutim, kurs EUR/USD nije dugo ostao na tom nivou. Najave vodećih centralnih banaka (najpre FED-a, a zatim i ECB-a) da će nastaviti s pooštavanjem monetarne politike i u narednom periodu pojačale su bojazan od moguće globalne recesije i averziju prema riziku na tržištu, pa je dolar jačao, te se vrednost valutnog para do kraja dana u četvrtak ponovo vratila na nivo od 1,06 dolara za evro.

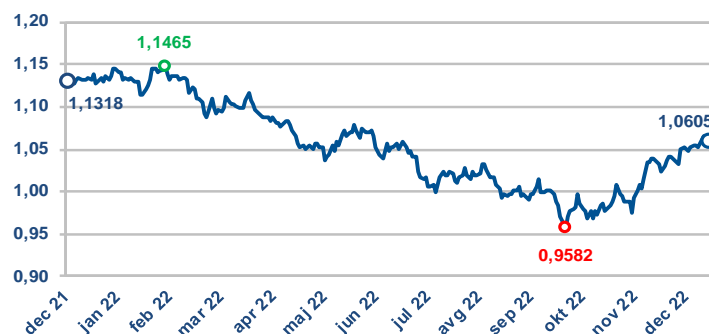
Evro je ponovo jačao u petak, nakon objave podataka da je kompozitni PMI indeks za zonu evra u decembru povećan na 48,8 poena (sa 47,8 poena u novembru), što je iznad očekivanog rasta od 47,9. Rast je zabeležen kod obe komponente indeksa (i uslužnog i proizvodnog sektora).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

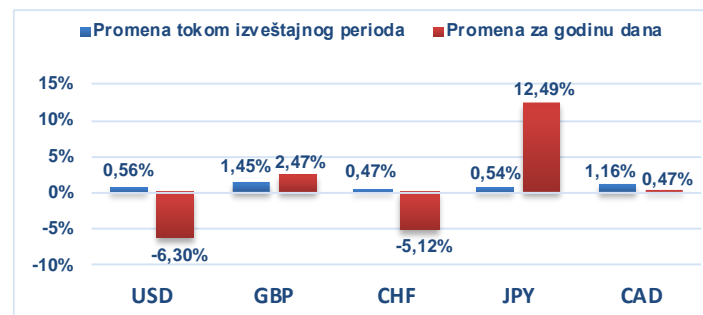
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

S druge strane, dolar je bio pod pritiskom, jer su podaci pokazali da je poslovna aktivnost u SAD oslabila i u decembru (šesti mesec zaredom). Kompozitni PMI indeks u SAD imao je vrednost od 44,6 u decembru, što je ispod očekivanih 46,9.

Ipak, krajem dana dolar je ponovo ojačao, nakon restriktivne retorike predsednika njujorškog FED-a Vilijamsa, koji je izjavio da je i dalje moguće da FED tokom sledeće godine podigne kamatne stope više nego što se trenutno očekuje (FED je predvideo maksimalnu stopu od 5,1% na kraju 2023.godine).

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0605 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda, prinosi državnih obveznica SAD opali su duž cele krive prinosa, a posebno kod instrumenata ročnosti od dve godine, tako da se nagib krive smanjio. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 17 b.p. (na 4,18%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 9 b.p. (na 3,49%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše su uticali podaci o nastavku usporavanja inflacije, nakon čega su prinosi duž krive smanjeni za skoro 20 b.p., jer su investitori postali optimističniji kada je u pitanju dalje kretanje inflacije i povećali očekivanja da bi FED mogao brže da zaustavi zaoštavanje monetarne politike. U drugoj polovini nedelje, nakon sastanka FED-a, gde je zauzet restriktivniji stav monetarne politike od očekivanja, prinosi su inicijalno porasli, ali tržišni učesnici nisu bili uvereni u ispravnost očekivanja FED-a, pa su se prinosi gotovo vratili na prethodni nivo.

Godišnja stopa rasta potrošačkih cena (CPI – Consumer Price Index) u novembru je ponovo znatno smanjena, na 7,1%, nakon 7,7% u oktobru i 8,2% u septembru i bila je ispod očekivanja (7,3%). Mesečna stopa inflacije bila je samo 0,1%, takođe znatno ispod očekivanja (0,3%). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 6,0% (očekivano 6,1%, prethodno 6,3%), dok je mesečna stopa smanjena na 0,2% (očekivano i u prethodnom mesecu 0,3%), što je najniži mesečni rast u poslednjih više od godinu dana. Podaci ukazuju na to da dezinflacija postaje sve rasprostranjenija, usled razrešavanja poremećaja u snabdevanju, pada cena energenata, efekta visoke baze, popusta kod prodavaca kako bi smanjili višak zaliha, ali i pada ekonomske aktivnosti, posebno u sektorima koji su osetljivi na rast kamatnih stopa. Preliminarni podaci ukazuju na to da se i za decembar može očekivati sličan trend inflacije u SAD, uz mesečnu stopu rasta od oko 0,2%, što bi godišnju stopu inflacije smanjilo na 6,7%.

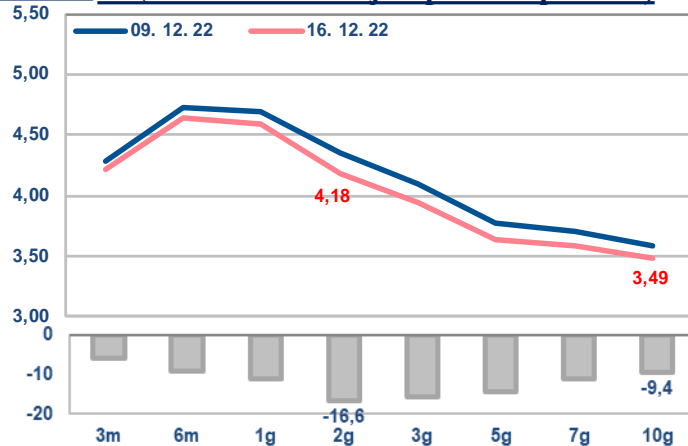
Podaci o inflaciji ukazuju na nastavak trenda usporavanja inflacionih pritisaka u Americi

FED je, na sastanku koji je završen u četvrtak, povećao referentnu kamatnu stopu za 50 b.p., na raspon od 4,25–4,50% i najavio da će nastaviti s povećanjima i na narednim sastancima. Ovo povećanje referentne stope bilo je sedmo uzastopno od sastanka u martu, za ukupno 4,25 p.p. i bilo je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika, a odluka je doneta jednoglasno. Centralna projekcija referentne stope za kraj sledeće godine povećana je sa 4,6% na 5,1% i za sada je odbačena mogućnost njenog smanjenja u tom periodu. Takođe, nastavlja se proces smanjenja aktive u okviru bilansa stanja FED, i to u obimu od 95 mlrd dolara mesečno, od čega 60 mlrd državnih obveznica (i zapisa trezora) i 35 mlrd hipotekarnih obveznica.

Kompozitni PMI indeks u SAD, prema preliminarnoj proceni za decembar, imao je vrednost od 44,6, ispod očekivanja (46,9) i vrednosti u novembru (46,4) i nalazi se šesti mesec zaredom u zoni kontrakcije, tj. ispod granice od 50 poena. Vrednost ovog pokazatelja je na najnižem nivou od maja 2020. (na početku epidemije u SAD). Komponenta koja se odnosi na dominantni uslužni sektor pala je na 44,1 (sa 46,2 u novembru), dok je komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor smanjena na 46,2, sa 47,7 u prošlom mesecu. Izveštaj ukazuje na kontrakciju poslovne aktivnosti u SAD krajem godine, kao i na smanjenje inflatornih pritisaka.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

■ promena (u baznim poenima)

1.10

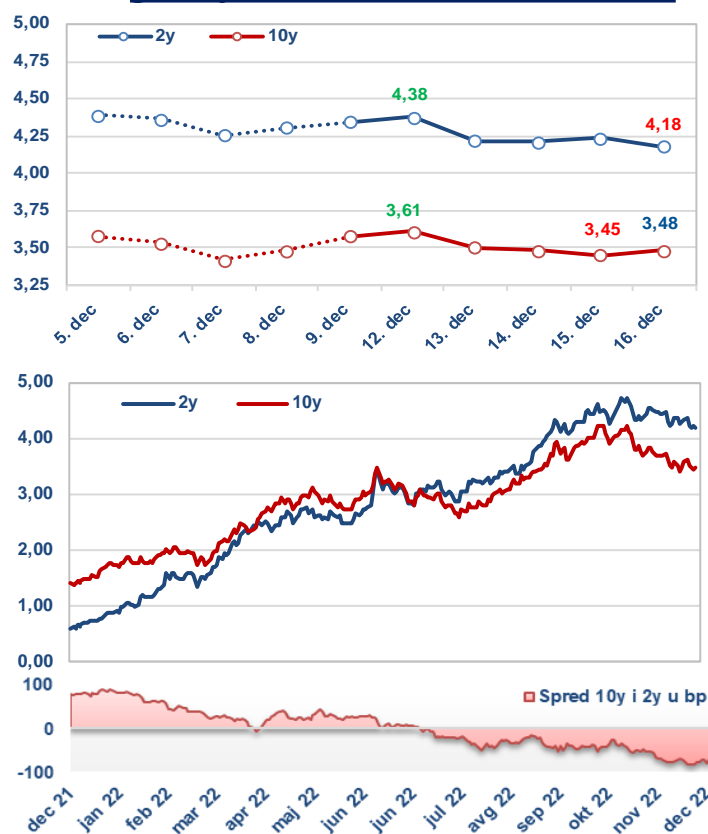
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	Nov.	7,3%	7,1%	7,7%
Maloprodaja, M/M	Nov.	-0,2%	-0,6%	1,3%
PMI kompozitni indeks, preliminarno	Dec.	46,9	44,6	46,4

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica snažno su porasli, uz nešto veći rast prinosa obveznica ročnosti oko dve godine. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 27,4 b.p., na 2,42%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za 22 b.p., na 2,15%. Prinosi su porasli nakon sastanka ECB-a, na kome je referentna kamatna stopa povećana za 50 b.p., naglašena potreba daljih znatnih povećanja u narednom periodu, kao i doneta odluka o početku smanjenja bilansa stanja (*Quantitative Tightening*).

Na sastanku ECB-a doneta je odluka o povećanju referentnih kamatnih stopa za novih 50 b.p., čime su stope kumulativno povećane za 250 b.p. od jula, kada je započet ciklus povećanja. ECB očekuje dalja znatna povećanja kamatnih stopa u narednom periodu do dovoljno restriktivnog nivoa koji će omogućiti povratak inflacije na ciljani nivo u srednjem roku. Sredstva od dospelja instrumenata kupljenih u okviru programa *APP* (*Asset Purchase Programme*) biće reinvestirana u potpunosti do kraja februara sledeće godine, nakon čega će se reinvestiranje smanjiti za 15 mlrd mesečno do kraja drugog tromesečja. Ekonomija zone evra mogla bi usporiti tokom ovog i sledećeg tromesečja, usled energetske krize, visoke neizvesnosti, globalnog usporavanja i zatezanja uslova finansiranja, ali procene ukazuju na to da će eventualna recesija biti kratkotrajna i blaga.

Na konferenciji nakon sastanka, predsednica Lagard je izjavila da će ECB morati znatno da poveća kamatne stope stabilnim tempom po 50 b.p. još neko vreme (možda i na naredna tri sastanka), da ECB neće napraviti zaokret, već da želi da pokaže da se ne koleba i da je odlučna u borbi protiv inflacije. Trebalo bi da fiskalne (energetske) mere budu privremene i ciljane, jer bi u suprotnom pojačale inflatorne pritiske, što bi zahtevalo jači odgovor monetarne politike.

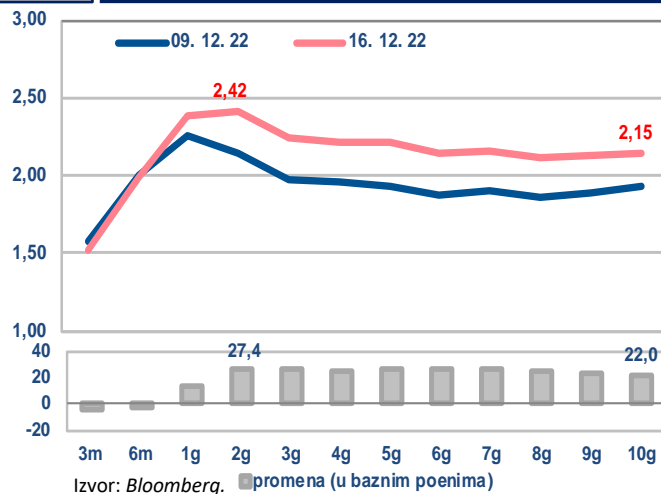
ECB povećala kamatne stope za 50 baznih poena, uz odluku o početku smanjenja bilansa stanja (QT)

Kompozitni *PMI* indeks za zonu evra u decembru je povećan na 48,8 poena (sa 47,8 poena u novembru), a očekivan je blagi rast vrednosti indeksa na 47,9. Komponenta koja se odnosi na uslužni sektor povećana je na 49,1 (sa 48,5). Komponenta koja se odnosi na proizvodni sektor povećana je na 47,8 (sa 47,1), dok je ukupan *PMI* indeks proizvodnog sektora povećan na 47,9 (sa 46,0). Podaci i dalje ukazuju na kontrakciju ekonomske aktivnosti, ali potvrđuju očekivanja da će pad biti blaži. Problemi u lancima snabdevanja se smanjuju, dok firme prijavljuju znatno poboljšanje inflacije ulaznih troškova, koji su rasli najsporije od maja 2021. godine. Prodajne cene i dalje rastu bržim tempom, ali su приметna usporavanja, usled smanjene prodaje zbog pada tražnje.

ZEW indeks ekonomskih očekivanja za Nemačku u decembru je povećan za 13,4 poena, na -23,3, dok je za zonu evra povećan za 15,1 poen, na -23,6. Optimizam budućeg privrednog rasta znatno je povećan u prethodna dva meseca. Predsednik *ZEW* instituta Vambah rekao je da velika većina analitičara za finansijska tržišta očekuje usporavanje stope inflacije u narednim mesecima, što, zajedno sa stabilizacijom na tržištu energenata, poboljšava ekonomske izgleda.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

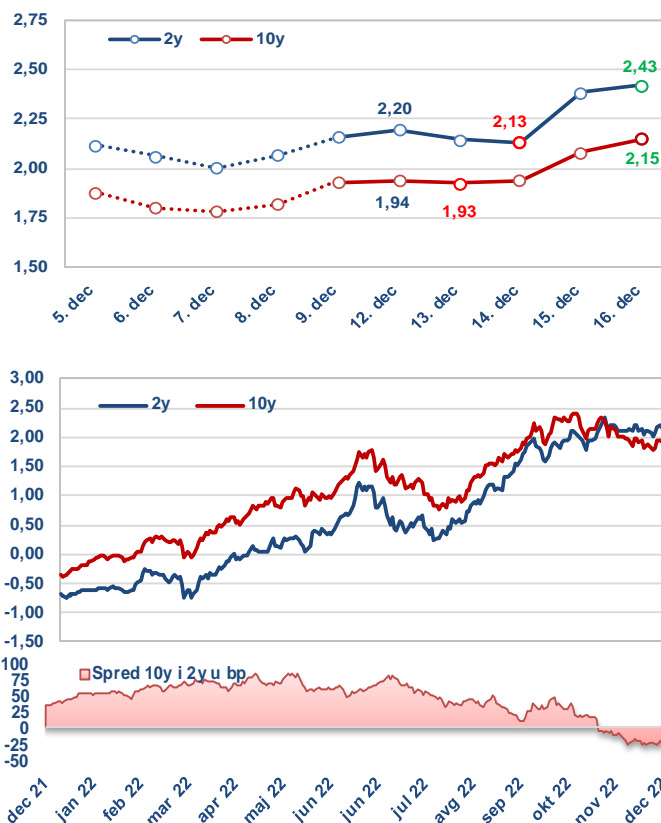
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ZEW indeks ekonomskih očekivanja, Nemačka	Dec.	-26,4	-23,3	-36,7
Stopa inflacije, G/G, zona evra, finalno	Nov.	10,0%	10,1%	10,0%
Kompozitni PMI indeks, zona evra, preliminarno	Dec.	47,9	48,8	47,8

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

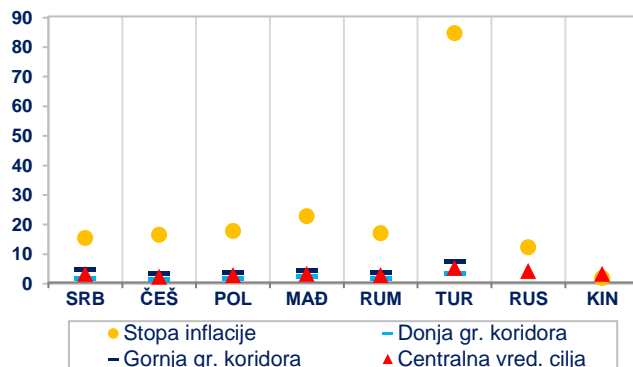
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T4, %)*
Srbija (NBS)	5,00	0,50	8. 12. 2022.	12. 1. 2023.	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	n/a	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	4. 1. 2023.	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	24. 1. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	6,75	0,50	8. 11. 2022.	10. 1. 2023.	-
Turska (CBRT)	9,00	-1,50	24. 11. 2022.	22. 12. 2022.	9,00
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16. 9. 2022.	10. 2. 2023.	7,50
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Kine je 15. decembra zadržala 1-year MLF kamatnu stopu na nepromenjenom nivou od 2,75%. Ovo je treći uzastopni sastanak na kom je ova stopa nepromenjena. Regulatori nastoje da održavanjem stabilnih kamatnih stopa (tj. suzdržavanjem od njihovog daljeg smanjenja) spreče nastanak sve većih razlika u kamatnim stopama između Kine i Sjedinjenih Država, radi sprečavanja odliva kapitala iz zemlje i stabilizacije očekivanja na deviznom tržištu. Kinesku ekonomiju pogodio je novi talas pandemije virusa korona poslednjih nedelja, što je poremetilo poslovnu aktivnost i potrošnju domaćinstava. Najskoriji podaci o proizvodnji, maloprodaji i investicijama u nepokretnosti ukazuju na slabljenje tempa privrednog rasta i znatno lošije prognoze.

Centralna banka Rusije je na sastanku održanom 16. decembra zadržala referentnu kamatnu stopu na nepromenjenom nivou od 7,5%. Ovo je drugi uzastopni sastanak na kom je referentna stopa nepromenjena. Stopa rasta BDP-a za treće tromesečje iznosi -3,7% YoY (u drugom tromesečju 2022. godine -4,1% YoY).

Mađarska je 14. decembra zadržala 1-day deposit rate na nivou od 18%.

Stopa inflacije u Češkoj u novembru zabeležila je nivo od 16,2% YoY, što je iznad očekivanja tržišnih učesnika (15,8% YoY) i iznad nivoa od 15,1% YoY u oktobru. Poslednji podaci ukazuju na ponovno povećanje stope inflacije, koja je prethodno u oktobru zabeležila pad sa 18% YoY, koliko je iznosila u septembru. Na rast stope inflacije u novembru najviše je uticalo povećanje cena stanovanja i prehrambenih proizvoda.

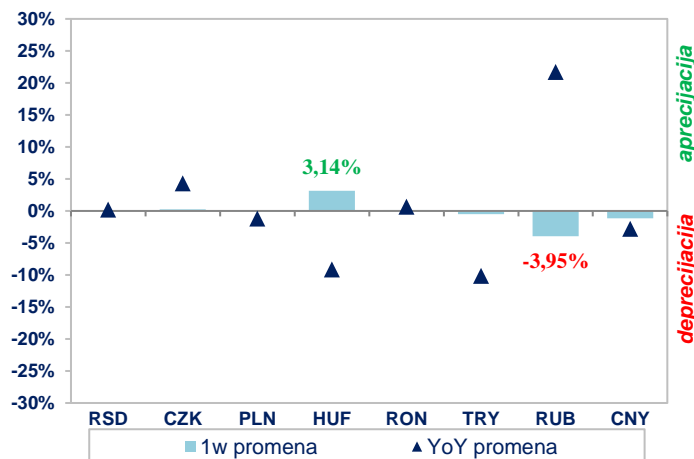
Stopa inflacije u Rumuniji u novembru je iznosila 16,76% YoY (1,25% MoM), što je iznad podatka iz oktobra (15,32% YoY), kao i iznad očekivanja tržišnih učesnika (16,10% YoY). Stopa rasta industrijske proizvodnje opala je za 0,4% MoM u oktobru.

Stopa bazne inflacije u Poljskoj u novembru je porasla za 11,4% YoY (0,7% MoM), što je iznad očekivanja tržišnih učesnika 11,3% YoY (0,6% MoM).

Industrijska proizvodnja u Turskoj je zabeležila rast od 2,4% MoM u oktobru, nakon pada od 1,6% MoM u septembru. Ako se posmatra stopa rasta industrijske proizvodnje na međugodišnjem nivou, zabeležen je rast sa 0,5% na 2,5%.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,050	20,0	274,0
Češka (2032)	4,705	15,0	205,7
Poljska (2032)	6,661	21,7	353,0
Mađarska (2032)	8,447	-67,6	412,6
Rumunija (2032)	8,221	49,5	304,9
Turska (2031)	10,480	-25,0	-1078,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,906	-1,1	1,2

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. 2022. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda, cena zlata je zabeležila pad od **0,62%** i kretala se u rasponu od 1.776,90 do 1.808,45 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

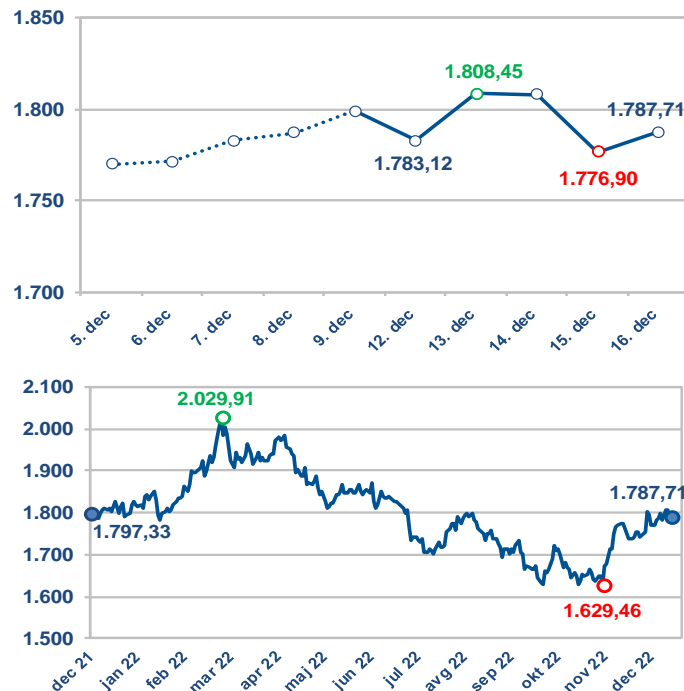
Na pad cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: očekivanja (pred sastanak) da bi FED mogao nastaviti svoj agresivni tok pooštavanja monetarne politike; izveštaj Svetskog saveta za zlato (WGC) o povećanju tražnje centralnih banaka za zlatom; vest o ulaganju državnog fonda Australije (*Australia's sovereign wealth fund*) u zlato i drugu berzansku robu usled očekivanja ere niskog privrednog rasta, povećanja nezaposlenosti i visoke inflacije, kao i povećanje nivoa referentnih kamatnih stopa od strane više centralnih banaka u svetu.

Cena zlata smanjena za 0,62% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.787,71 dolar po unci

Na ograničenje daljeg pada cene zlata uticali su: povećane geopolitičke napetosti; objavljivanje izveštaja o inflaciji u SAD, uz očekivanja da bi FED mogao brže da zaustavi zaoštavanje monetarne politike; pad vrednosti dolara, kao i smanjenje stopa prinosa na državne obveznice SAD.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda, zabeležen je rast cene nafte tipa brent od **3,75%**, koja se kretala u rasponu od 77,31 do 82,75 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

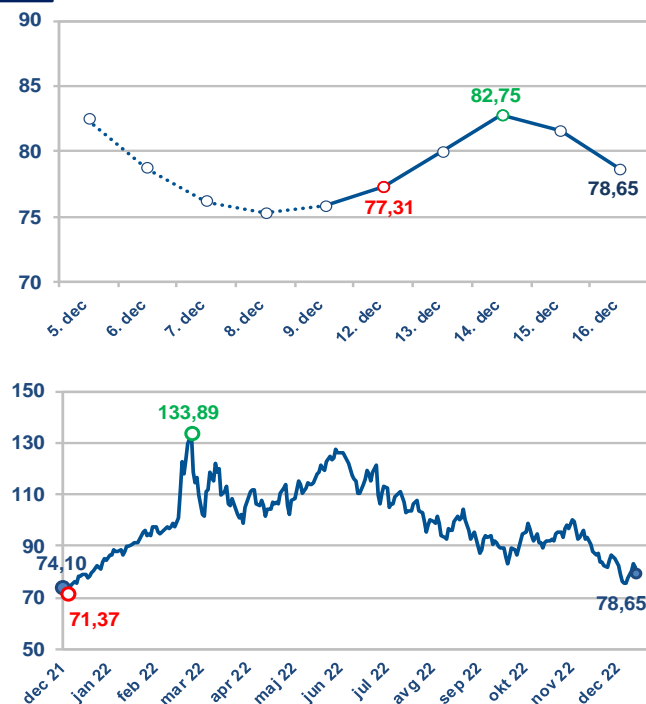
Na rast cene nafte uticali su: prognoze OPEC-a da se 2023. očekuje snažan rast globalne tražnje za naftom; rešenost Rusije da smanji proizvodnju nafte kao odgovor na ograničenje cene ruske nafte od strane G7; zatvaranje naftovoda *Keystone* između Kanade i SAD; vest da je Kina počela sa ublažavanjem mera ograničenja svoje stroge politike protiv virusa korona; pad vrednosti dolara, najave Ministarstva energetike SAD da će uskoro započeti otkupljivanje nafte za svoje strateške rezerve, kao i smanjenje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte porasla za 3,75% i na kraju posmatranog perioda iznosila 78,65 dolara po barelu

Na ograničenje rasta cene nafte uticali su: zabrinutosti zbog posledica povećanja kamatnih stopa i mogućeg pritiska na usporavanje rasta globalne tražnje za naftom; prognoza Međunarodne agencije za energetiku (IEA) da bi globalna tražnja za naftom mogla usporiti 2023. godine; vest o povećanju proizvodnje sirove nafte u Nigeriji, kao i odluka nemačke rafinerije *Schwedt* da joj više neće biti potrebna ruska nafta nakon dogovora s Poljskom, koja se obavezala da će od januara obezbediti 70% snabdevanja njenog kapaciteta.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.